

РЕШЕНИЕ

№ 6069

гр. София, 27.11.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ГО I-20 СЪСТАВ, в публично заседание на тринадесети ноември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Даниела Г. Шанова

при участието на секретаря Екатерина К. Тодорова
като разгледа докладваното от Даниела Г. Шанова Гражданско дело № 20231100101673 по описа за 2023 година

Производството е образувано е по искова молба с вх. № 13271/13.02.2023 г., предявена от И. А. Т., с ЕГН: *****, с адрес: гр. София, ж.к. ****, против Е. Е. Н., с ЕГН: *****, с адрес: гр. София, ж.к. ****. Предявен е иск с правна квалификация чл. 422 ГПК, вр. чл. 535 ТЗ вр.чл. 538, ал.1 ТЗ и чл. 463 ТЗ, за установяване съществуването на вземане на ищеца за сумата от 32 000 лв., представляваща вземане по абстрактна менителнична сделка - запис на заповед, издаден на 01.11.2018 г. , за която сума е издадена заповед за незабавно изпълнение по чл. 417 от ГПК по ч.гр.д. № 59738/2022г. по описа на СРС, 31 състав.

Ищецът И. А. Т. твърди, че на 01.11.2018 г., Е. Е. Н. е издала запис на заповед, по силата на който ответницата се е задължила да заплати на ищеца сумата от 32000 лв., на датата на падежа - 01.11.2022 г. Ищецът сочи, че на датата на падежа и въпреки че записът на заповед бил предявен за плащане на ответника, сумата по записа на заповед не му била заплатена.

За посочената сума ищецът депозирал заявление по чл. 417 ГПК срещу ответника, по което било образувано ч.гр.д. № 59738/2022 г. по описа на СРС, 31 състав и била издадена заповед за изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл. 417 ГПК. В определения от закона срок, срещу заповедта за изпълнение, постъпило възражение от длъжника и в законоустановения едномесечен срок ищецът депозирал искова молба за установяване със сила на присъдено нещо, че е носител на правото на вземане за посочената сума.

Предвид изложеното, ищецът И. А. Т. моли да бъде постановено решение, с което да бъде признато за установено, че ответникът му дължи сумата от 32000 лв., ведно със законната лихва върху главницата, считано от 02.11.2022 г. - датата на депозиране на заявлението за издаване на заповед за изпълнение по чл.417 от ГПК, до окончателното й изплащане. Ищецът претендира и направените по делото разноски.

В срока по чл. 131 ГПК ответницата Е. Е. Н. е депозирала отговор на исковата молба. Ответницата не оспорва, че е издала процесния запис на заповед. Оспорва иска с

възражението, че неоснователен. Твърди, че сумата по запис на заповед е изплатена в по-голямата си част на 50 равни вноски, всяка една от тях за по 540 лв. или общо 27000 лв. Предвид изложеното, моли иска да бъде отхвърлен. Претендира направените по делото разноски.

Съдът, след като прецени събраните по делото доказателства и обсъди доводите на страните, с оглед разпоредбата на чл. 235 ГПК, приема за установено следното от фактическа и правна страна:

Не е предмет на спор съставен запис на заповед от 01.11.2018г. с издател ответника Е. Е. Н. и поемател ищеца И. А. Т. за сума в размер от 32000 лв. с падеж 01.11.2022г. и място на плащане гр. София, ж.к. ****.

Менителничният ефект е издаден в предвидената от закона писмена форма и съдържа всички предвидени в чл.535 ТЗ реквизити, обуславящи неговата действителност.

Според правната теория и константната съдебна практика, записът на заповед е ценна книга, която материализира парично вземане и едностранна абстрактна правна сделка, от която се поражда задължение за издателя, като основанието за плащане /каузата/ не е елемент от съдържанието на менителничния ефект, нито е условие за действителността на записа. В този смисъл, когато записът на заповед е редовен - формата е спазена и съдържанието отговоря на определените от закона реквизити (чл. 535 ТЗ), поемателят-кредитор разполага с правото да събере вземането си на основание ценната книга. Посочването на каузалната сделка, по повод на която е издаден записът на заповед не опорочава абстрактното менителничното задължение, а има за цел да осигури доказателство за каузалните отношения, по повод на които е издаден записът на заповед. Дори когато формата на записа на заповед е опорочена, поради което същият не поражда задължение, записът на заповед като подписан документ удостоверява изявление на лицето, което го е подписало. Изявлението, с което се признава съществуването на дълга е извънсъдебно признание, което съдът преценява с оглед на всички обстоятелства по делото съгласно чл. 175 ГПК.

В процеса по повод вземането, инкорпорирано в ценната книга, всяка от страните може да въведе твърдение или съответно възражение за наличието на конкретно каузално правоотношение между страните по повод или във връзка, с което е създаден менителничния ефект. В този момент се разкрива основанието на поетото задължение за плащане или обезпечителният характер на ценната книга. Съгласно разрешенията, дадени в т. 17 на Тълкувателно решение № 4/18.06.2014 г. по тълк. д. № 4/2013 г. на ОСГТК на ВКС съдът разглежда записа на заповед освен като самостоятелна сделка и с оглед въведената каузална сделка. При липса на спор между страните относно наличието на конкретно каузално правоотношение, чието изпълнение е обезпечено с издадения запис на заповед, тоест при установена връзка между двете сделки, съдът ги разглежда както като самостоятелни сделки, така и в логическа цялост с оглед обусловеността помежду им.

В настоящия случай ответникът не е релевирал възражение за безпаричност на процесния менителничен ефект. Следва да се има предвид, че на длъжника по менителничния ефект принадлежи процесуалното задължение да наведе конкретни

фактически твърдения за такава кауза и да докаже, както нейната връзка с процесния запис на заповед, така и невъзникването, респ. погасяването на задължението по нея. Ответникът нито твърди, нито установява до приключване на съдебното дирене в настоящото производство конкретната причина за поемане на процесното менителнично задължение, поради което не е възникнало процесуалното задължение за ищеца да доказва дали съществува вземане по конкретно каузално правоотношение, във връзка или за обезпечение изпълнението на което е издаден записът на заповед.

Падежът за изпълнение на паричното задължение е настъпил на 01.11.2022г. при липса на доказателства за плащане или погасяване по друг начин, от което следва, че в полза на ищеца е налице изискуемо и неудовлетворено вземане, обуславящо основателност на иска по чл.422 ГПК вр. чл.535 ТЗ.

Ответницата е поискала в подкрепа на твърдението си, че сумата по записа на заповед е изплатена в по-голямата си част на 50 равни вноски, всяка една от тях за по 540 лв. или общо 27000 лв. събиране на гласни доказателствени средства, на което ищеца категорично се е противопоставил по арг. от чл. 164, ал. 2 вр. с чл. 164, ал. 1, т. 4 ГПК, с оглед на което и съдът не е уважил така направеното доказателствено искане от страна на ответника.

Забраната за разпит на свидетели по чл. 164, ал. 1, т. 4 ГПК предполага паричното задължение да е поето с писмен акт, при което при спор между страните относно погасяването му, е недопустимо събирането на гласни доказателства, ако липсва изрично съгласие на страните по чл. 164, ал. 2 ГПК.

За доказване на погасяването на поето парично задължение длъжникът може да поиска от кредитора разписка - чл. 77, ал. 1 ЗЗД. От друга страна, ако за вземането е издаден особен документ от длъжника, той може да поиска връщането му по силата на чл. 77, ал. 2 ЗЗД. В решение № 88/7.06.10.г. по т. д. № 765/09 г. II т. о. е прието, че нормите на чл. 109 във връзка с чл. 77, ал. 2 ЗЗД не намират субсидиарно приложение към записа на заповед. Предаването на ценната книга на длъжника, без да е извършено отбелязване на плащането по нея, не доказва погасяването на дълга /така Решение № 190 от 23.01.2014 г. на ВКС по т. д. № 483/2012 г., I т. о., ТК/. В този смисъл дори и да беше физически предаден записа на заповед от 01.11.2018 г. от поемателя И. Т. на издателя Е. Н., /за което нито има доказателства, нито твърдения/, това не може да се тълкува като погасяване на поетото от последния парично задължение. Релевантно би било представянето на разписка, която макар и законодателно да не е с уредено съдържание по чл. 77, ал. 1 ЗЗД, за да се ползва с доказателствена сила за погасяването на дълга, в същата следва да са посочени фактите, релевантни за точното, с погасителен ефект изпълнение на задължението, а именно: основание и размер на задължението, кредитор, длъжник, респ. платец, време и място на плащане. Разписката би се ползвала с доказателствена сила, ако удостоверява факти, въз основа на които би могло да се индивидуализира задължението и размера на платената сума /така решение № 190 от 23.01.2014 г. на ВКС по т. д. № 483/2012 г., I т. о./.

Предвид изложеното, съдът намира, че така предявения установителен иск следва да се уважи изцяло.

Поради забавата ответницата дължи и законната лихва от деня на подаване заявлението за издаване на заповед за изпълнение по чл. 417 ГПК - 02.11.2022 г.

Относно разноските:

При този изход на делото ищецът има право на своевременно поисканите разноси.

На основание чл. 78, ал. 1 ГПК в тежест на ответника следва да бъдат възложени разноските, които ответника е направил за производството, установени в общ размер от 3850 лв. */държавна такса и адвокатско възнаграждение/*, съгл. представен и неоспорен списък по чл. 80 ГПК.

Следва да се присъдят и разноските, направено в заповедното производство по ч.гр.д. № 59738/2022г. по описа на СРС, 31 състав */арг. от т. 12 от ТР № 4/2013 г. от 18.06.2014г. на ОСГТК/*, установени в общ размер от 1650 лв. */държавна такса и адвокатско възнаграждение/*.

Така мотивиран, Софийски градски съд

РЕШИ:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО по отношение Е. Е. Н., с ЕГН: *****, с адрес: гр. София, ж.к. ****, по иска по чл.422 ГПК на И. А. Т., с ЕГН: *****, с адрес: гр. София, ж.к. ****, че дължи сумата 32000 лв. на основание чл. 535 ТЗ по запис на заповед от 01.11.2018г., ведно със законната лихва от 02.11.2022г. до окончателното изплащане, за която сума е издадена заповед за незабавно изпълнение по чл. 417 от ГПК по ч.гр.д. № 59738/2022г. по описа на СРС, 31 състав.

ОСЪЖДА Е. Е. Н., с ЕГН: *****, с адрес: гр. София, ж.к. ****, да заплати на И. А. Т., с ЕГН: *****, с адрес: гр. София, ж.к. ****, разноси в настоящото исково производство на основание чл.78, ал.1 ГПК в размер от 3850 лв. и разноси в заповедното производство по ч.гр.д. № 59738/2022г. по описа на СРС, 31 състав в размер от 1650 лв.

РЕШЕНИЕТО може да бъде обжалвано пред САС в 2 седмичен срок от връчването на страните.

Съдия при Софийски градски съд: _____